

Φίλιππος Φιλίππου: Θ. Π. Ζαφειρίου, Λύπη.

Εκδόσεις Andy's Publishers, 2022, σελ. 124

Φίλιππος Φιλίππου - 9 Ιουλίου 2022

Ο θάνατος τα ισοπεδώνει όλα

Στο ποιητικό βιβλίο *Λύπη* του Θ.Π. Ζαφειρίου, στο οπισθόφυλλο, διαβάζουμε ένα αινιγματικό κείμενο, το οποίο μας εισάγει στο θέμα. Ας δούμε την τελευταία παράγραφο του:

«...το φως των κεκοιμημένων μας μεταλαμπαδεύεται στον καθενός μας τη λευκή σελίδα, καθώς το Άγιο Φως από κερί σε κερί την νύχτα της Αναστάσεως, αλλά κατ' αντίθεση προς την Θεία Ανάσταση, την ώρα της ανθρώπινης κοίμησής μας. Το συμπαγές αυτό φως διαχέει λύπη».

Ο ποιητής ο οποίος εμφανίστηκε στη λογοτεχνία το 1988 με τη συλλογή *Αγνώστων λουπών στοιχείων*, εδώ από την αρχή μέχρι το τέλος μιλάει για τον θάνατο, τον σχολιάζει, φιλοσοφεί πάνω στην ουσία του, λυπάται για την απώλεια μα και παρηγορεί, όσο του είναι δυνατόν. Στο πρώτο ποίημα, το «Η σαΐτια», γράφει:

Χτυπά ο έρωτας
Και σκύβει ο θάνατος
Να πει από την πληγή.

Στο «Τρεις τάφοι» διαβάζουμε για κάποιον απολεσθέντα και τον απολογισμό του βίου του:

Έτσι κι η μνήμη κράτησε
Την μορφή του.
Μα την ψυχή του, τι;
Μιας άλλης είχε φύλακας ταχθεί.
Κι ήταν του τάφου μόνο.
Κι ούτε παρηγορήθηκε.

Στο «Στην πύλη της λύπης» ο ποιητής μιλάει γενικά για την οριστική απώλεια των ανθρώπων με αινιγματικό ύφος που παραπέμπει σε σαρκασμό:

Κεκοιμημένοι ή νεκροί;
Στάχτη ή σποδός;
Κοιμητήριο ή νεκροταφείο;
Εκ τέφρας, αποτεφρωτήριο.

Στο «Γονείς» δεν υπάρχουν γενικότητες και αοριστολογίες, ο ποιητής αναφέρεται στην απώλεια προσφιλών του προσώπων:

Τους θυμάμαι όλους
Στην τωρινή μου πάνω
Κάτω ηλικία. Έφυγαν
Όλοι πλήρεις ημερών .
Σαν να εξάντλησαν όλες
Τις σελίδες ενός ημερολογίου,
Όπου κι αν έφθασαν,
Σ' όποια ημερομηνία.

Αυτό συνεχίζεται και στα επόμενα ποιήματα, όπου γίνεται λόγος για τους συγγενείς του ποιητή, όπως συμβαίνει στο «Των Αγίων Πάντων»:

Ήταν οι πάντες στο τραπέζι.
Παππούς, γιαγιά και τα παιδιά.
Και ο μπαμπάς και η μαμά.
Κι όλα τα ενδιάμεσα πρόσωπα.

Κι έπειτα ο ποιητής προχωράει παραπέρα, μιλάει και για άλλα πρόσωπα εκτός του οικογενειακού του κύκλου, όπως στο «Οι καλύτεροί μου φίλοι»:

Δεν είναι μόνο που πεθαίνουν
Οι καλύτεροί μου φίλοι.
Είναι που πριν
Πρέπει ν' αρρωστήσουν.

Στο «Νεκροταφείο Ζωγράφου» διαβάζουμε για την τελευταία κατοικία εκείνων τους οποίους επισκέπτεται ο ποιητής, καθώς είναι γεμάτος ερωτηματικά και απορίες:

Επιτέλους όλοι ηρέμησαν
Στο καινούργιο τους προάστειο.
Έγιναν ό,τι δεν υπήρξαν τέλειοι.
Αλλά τι; Φίλοι, ή εχθροί;

Στο «Τα ζύγια του πένθους», ο ποιητής επανέρχεται σ' ένα από τα πλέον προσφιλή του πρόσωπα:

Πενήντα τέσσερα χρόνια πάνε
Πού πέθανες, πατέρα.
Αλλά και να 'χες ζήσει, από τότε,
Τώρα ασφαλώς
Πάλι δεν θα υπήρχες.

Σαν λεζάντα σε μια φωτογραφία του 1960 των συγγενών του, όπου ποζάρει κι ο ίδιος, ο ποιητής παραθέτει το «Η τελευταία δόση», ένα ποίημα με ερωτηματικό:

Από τα δεκατρία πρόσωπα απέμεινε ένα.
Εξήντα χρόνια, πόσα ακόμα για κανένα;
Τουλάχιστον να επαρκέσουν έως
Να εξοφληθεί στους αριθμούς το χρέος.

Κλείνοντας τούτο το εξαιρετικό βιβλίο, το οποίο τελειώνει με τις παραθέσεις των ονομάτων συγγενών και φίλων υπό τον τίτλο «Αφιερώσεις μνήμης», ο αναγνώστης μένει με μια πίκρα μέσα του, μια θλίψη που τον κάνει να σφίγγει τα χείλη με μοιρολατρία. Όλα λουπόν είναι μάταια σε τούτη τη ζωή, σε τούτον τον κόσμο; Κι ο θάνατος που είναι βεβαίως ανίκητος μπορεί να τα ισοπεδώσει όλα; Σίγουρα, τα ισοπεδώνει, αρκούν μερικές δεκάδες χρόνια για να σβήσουν οι αναμνήσεις, έστω κι αν μένουν οι φωτογραφίες για τις μελλοντικές γενιές.